

KOMENTÁŘE WOLTERS KLUWER

Vladimír Králíček

Zákon o auditorech

Komentář

3. vydání

Wolters Kluwer

KOMENTÁŘE WOLTERS KLUWER

Zákon o auditorech

Komentář

Vladimír Králíček

Zákon o auditorech

Komentář

3. vydání

Wolters Kluwer

Vzor citace: Králíček, V. *Zákon o auditorech. Komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2017, s. 192

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Králíček, Vladimír

Zákon o auditorech : komentář / Vladimír Králíček. -- Vydání: třetí. -- Praha : Wolters Kluwer,. 2017. -- 192 stran. -- (Komentáře Wolters Kluwer)

ISBN 978-80-7552-317-4

657.6 * 657.6-051 * 351.72 * (437.3)

- audit -- Česko
- auditori -- Česko
- zákony
- komentáře

657 - Účetnictví [4]

Zákon o auditorech Komentář

doc. Ing. Vladimír Králíček, CSc.

Právní stav publikace k 1. 1. 2017

Obsah této publikace naleznete také v ASPI.

Wolters Kluwer

E-kniha je dostupná na www.wolterskluwer.cz/obchod

© Wolters Kluwer ČR, a. s., 2017

© Vladimír Králíček, 2017

ISBN 978-80-7552-317-4 (brož.)

ISBN 978-80-7552-318-1 (e-pub)

ISBN 978-80-7552-319-8 (pdf)

ISBN 978-80-7552-320-4 (mobi)

Vydává Wolters Kluwer ČR, a. s.

U Nákladového nádraží 6, 130 00 Praha 3

v roce 2017 jako svou 2490. publikaci.

Odpovědná redaktorka Ing. Jaroslava Bělková

Vydání třetí

Stran 192

Sazba eL-typo

Tisk Sowa Sp. z o.o., ul. Raszyńska 13, 05-500 Piaseczno, Poland

OBSAH

Předmluva	XI
Seznam použitých zkratek	XV

ZÁKON O AUDITORECH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ

§ 1-58	ČÁST PRVNÍ – O AUDITORECH	1
§ 1–2b	HLAVA I Úvodní ustanovení	1
§ 1	Předmět úpravy	1
§ 2	Vymezení pojmů	3
§ 2b	Obecná ustanovení	7
§ 3–24i	HLAVA II	8
§ 3	Výkon auditorské činnosti	8
§ 4	Vydání auditorského oprávnění fyzické osobě	10
§ 5	Vydání auditorského oprávnění obchodní společnosti	13
§ 6	Pozastavení výkonu auditorské činnosti	16
§ 7	Zákaz výkonu auditorské činnosti	17
§ 7b	Další důvody zániku oprávnění k výkonu auditorské činnosti	19
§ 7c	Společná ustanovení k pozastavení nebo zákazu výkonu auditorské činnosti nebo zániku oprávnění k výkonu auditorské činnosti	19
§ 8	Auditorská zkouška	20
§ 8a	Rozdílová zkouška	23
§ 8b	Zkušební řád	24
§ 8c	Zkušební komise	25
§ 9	Průběžné vzdělávání	26
§ 10	Auditoři z jiných členských států a volné poskytování služeb	27
§ 10a	Schvalování auditorů ze třetích zemí	29
§ 10b	Auditorská osoba z jiného členského státu a volné poskytování služeb	29
§ 11	Rejstříky statutárních auditorů, auditorských společností a dalších osob	31

§ 12	Rejstřík statutárních auditorů – údaje	33
§ 12a	Rejstřík auditorských společností – údaje	34
§ 12b	Rejstřík osob vykonávajících auditorskou činnost dočasně nebo příležitostně – údaje	35
§ 12c	Rejstřík asistentů auditora – údaje	36
§ 12d	Rejstřík osob registrovaných podle § 47 – údaje	36
§ 12e	Využívání údajů z jiných registrů a systémů	37
§ 13	Etický kodex	38
§ 13a	Profesní skepticismus auditora	39
§ 14	Nezávislost	40
§ 14a	Nezávislost osob při provádění auditorské činnosti	43
§ 14b	Příprava na povinný audit a posuzování rizika ohrožení nezávislosti	44
§ 14c	Řídící a kontrolní systém auditora	45
§ 14d	Zabezpečení a uspořádání výkonu činnosti auditora	47
§ 14e	Rozpoznávání a zamezování střetu zájmů	49
§ 14f	Informace a komunikace	50
§ 14g	Vybrané aspekty provádění povinného auditu	50
§ 14h	Záznamy, evidence a uchovávání dokumentů	52
§ 14i	Vztah statutárního auditora k auditované účetní jednotce	53
§ 15	Povinnost auditora zachovávat mlčenlivost	54
§ 15a	Zproštění auditora povinnosti zachovávat mlčenlivost	56
§ 15b	Povinnost dalších osob zachovávat mlčenlivost	57
§ 16	Odměna za povinný audit	59
§ 17	Určení auditora a smlouva o povinném auditu	60
§ 17a	Zánik závazku ze smlouvy o povinném auditu	62
§ 17b	Zakázaná ujednání	63
§ 18	Auditorské standardy	64
§ 19	Povinný audit konsolidované účetní závěrky	65
§ 20	Zpráva auditora	67
§ 20a	Spis auditora	70
§ 20b	Další požadavky na ověření výroční zprávy a konsolidované výroční zprávy	71
§ 20c	Společné provádění povinného auditu	72
§ 21	Práva a povinnosti auditora	73

§ 22	Pojištění odpovědnosti za škodu	76
§ 23	Omezení podnikání auditora	77
§ 24	Systém zajištění kvality	78
§ 24a	Organizace systému zajištění kvality	81
§ 24b	Plán kontrol kvality	81
§ 24c	Kontrolor kvality	82
§ 24d	Kontrola kvality	84
§ 24e	Rozsah kontroly kvality	85
§ 24f	Protokol o kontrole kvality	86
§ 24g	Uchovávání spisu o kontrole kvality	88
§ 24h	Kontrola kvality prováděná třetí osobou	88
§ 24i	Společná kontrola kvality	88
§ 25–27a	HLAVA III Kárná a jiná opatření a kárná a jiná řízení	90
§ 25	Kárná a jiná opatření	90
§ 25a	Zavinění	92
§ 25b	Vyloučení z výkonu funkce člena řídícího orgánu auditorské společnosti	93
§ 26	Kárná a jiná řízení	94
§ 27	Zahlázení kárného postihu	96
§ 27a	Zveřejnění rozhodnutí o kárném provinění	96
§ 28–30	HLAVA IV Asistent auditora	98
§ 28	Asistent auditora	98
§ 29	Odborná praxe asistenta auditora	99
§ 31–36	HLAVA V Komora a její orgány	100
§ 31	Komora	100
§ 32	Orgány komory	103
§ 33	Sněm	104
§ 34	Výkonný výbor	105
§ 35	Dozorčí komise	106
§ 36	Kárná komise	107
§ 37–40e	HLAVA VI Veřejný dohled	108
§ 37	Rada a její působnost	108
§ 37a	Rozpočet rady	109
§ 38	Činnost rady	110
§ 38a	Orgány rady	114
§ 39	Prezidium	115
§ 39a	Podmínky členství v prezidiu	116
§ 39b	Disciplinární výbor	118
§ 39c	Kontrolní výbor	118
§ 40	Zasedání prezidia	119

§ 40a	Zásady odměňování a poskytování cestovních náhrad	120
§ 40b	Šetření prováděné radou	121
§ 40c	Uchovávání spisu	122
§ 40d	Přenesení úkolů radou na příslušný orgán jiného členského státu	123
§ 40e	Oznamování případů porušení	123
§ 41–42	HLAVA VII Spolupráce s příslušnými orgány v ostatních členských státech	124
§ 41	Spolupráce s příslušnými orgány členských států	124
§ 42	Výměna informací mezi příslušnými orgány	125
§ 43–44b	HLAVA VIII Zvláštní ustanovení pro povinný audit subjektů veřejného zájmu	127
§ 43	Určení auditora subjektem veřejného zájmu	127
§ 43a	Vztah statutárního auditora k subjektu veřejného zájmu	130
§ 43b	Poskytování některých neauditorských služeb	131
§ 43c	Omezení v provádění povinného auditu subjektu veřejného zájmu	134
§ 43d	Informační povinnosti auditora	134
§ 44	Zřízení a požadavky na výbor pro audit	135
§ 44a	Výbor pro audit	137
§ 44aa	Další působnost a povinnosti výboru pro audit	139
§ 44b	Zvláštní výjimky pro některé subjekty veřejného zájmu	140
§ 44c–45	HLAVA IX Zvláštní ustanovení pro povinný audit subjektů s majetkovou účastí státu	141
§ 44c	Zřízení výboru pro audit některými subjekty s majetkovou účastí státu	141
§ 45	Další požadavky na auditora subjektu s majetkovou účastí státu	142
§ 47–49	HLAVA X Registrace a mezinárodní spolupráce	145
§ 47	Registrace pro účely povinného auditu společnosti se sídlem ve třetí zemi	145
§ 48	Odchyly v případě rovnocennosti	147
§ 49	Spolupráce s příslušnými orgány třetích zemí	148

§ 49a–49g	HLAVA XI Správní delikty	150
§ 49a	Přestupky	150
§ 49b	Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob	151
§ 49c	Správní delikty komory	154
§ 49d	Správní delikty subjektu veřejného zájmu	155
§ 49e	Společná ustanovení ke správním deliktům	156
§ 49f	Zveřejnění rozhodnutí o správním deliktu	156
§ 49g	Zahlázení postihu za správní delikt	157
§ 50–58	HLAVA XII Společná, přechodná a zrušovací ustanovení	158
§ 50	Vztah k jiným právním předpisům	158
§ 50a	Zmocnění	158
§ 51–57	Přechodná ustanovení	158
§ 58	Zrušovací ustanovení	161
§ 59	ČÁST DRUHÁ – Změna zákona č. 284/2004 Sb., ve znění zákona č. 344/2005 Sb.	161
§ 60	ČÁST TŘETÍ – Změna zákona č. 56/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	162
§ 61	ČÁST ČTVRTÁ – Změna zákona č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem	162
§ 62	ČÁST PÁTÁ – Změna zákona č. 70/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o provádění mezinárodních sankcí	162
§ 63	ČÁST ŠESTÁ – ÚČINNOST	163
	Vybraná ustanovení novel	163
	Čl. XIX zákona č. 139/2011 Sb. Přechodné ustanovení	163
	Čl. LIX zákona č. 420/2011 Sb. Přechodná ustanovení	163
	Čl. II zákona č. 334/2014 Sb. Přechodná ustanovení	163
	Čl. VIII zákona č. 221/2015 Sb. Přechodné ustanovení	166
	Čl. II zákona č. 299/2016 Sb. Přechodná ustanovení	166
	Věcný rejstřík	171

PŘEDMLUVA

Před více než šesti lety vyšlo první vydání této publikace, jejímž cílem bylo osvětlit či komentovat poměrně strohá ustanovení právního předpisu, kterým je zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech). Čtenáři se nyní do rukou dostává zásadně přepracované vydání, navazující na podstatné změny, které se v regulaci auditu v poslední době odehrály. Relativně brzy po vydání Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek vydala Evropská komise tzv. Zelenou knihu s názvem Politika v oblasti auditu: poučení z krize. Tento diskusní materiál byl předložen k připomínkám nejen auditorům a jejich profesním organizacím, ale i regulátorům, uživatelům auditorských zpráv a dalším zainteresovaným osobám. Témat k diskusi bylo poměrně velké množství (celkem 38 otázek v 9 tematických oblastech), časový prostor pro diskusi byl sice velmi omezen (od zveřejnění Zelené knihy dne 13. 10. 2010 do 8. 12. 2010), ale i tak se zapojilo velké množství odborníků ze všech výše zmiňovaných sektorů. Jak bylo dopředu avizováno, diskuse směřovala k případné změně legislativy na úrovni EU.

K této změně poté došlo ve dvou směrech:

- a) byla novelována Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a
- b) bylo vydáno Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 ze dne 16. dubna 2014 o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu.

Poprvé v historii regulace auditu na úrovni EU zákonodárci oddělili statutární audit „obyčejné“ účetní jednotky od statutárního auditu subjektů veřejného zájmu. Toto oddělení se zdá být natolik zásadní, že ovlivní činnosti auditorů a auditorských společností na dlouhá desetiletí, neb nelze předpokládat, že by se vývoj auditorské profese v tomto směru zásadně změnil. Pokud vůbec ke změnám dojde, pak budou spíše ovlivněny změnami v podnikatelském prostředí, například ještě výraznějším užíváním IT včetně informací sdílených či publikovaných na sociálních sítích, užitím fenoménu „*big data*“ nejen podnikateli, ale i samotnými auditory (již dnes jsou k dispozici specializované programy na běžnou analýzu velkého objemu dat, například IDEA nebo ACL), vliv na činnost auditorů může mít i „sdílená ekonomika“ (*sharing economy*) jednak sama o sobě, ale i zpětnovazební reakcí běžných podnikatelských subjektů na působení takových platforem, jakými jsou například *peer to peer lending*, *uber*, *airbnb* atp.

Na vydání obou výše uvedených předpisů a rovněž pak i na vydání Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/2006 a o zrušení směrnice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (tedy zrušení tzv. čtvrté a sedmé „účetní“ směrnice)

reagovala legislativa České republiky novelou zákona o účetnictví a především pak novelou zákona o auditorech, a to vydáním zákona č. 298/2016 Sb. a č. 299/2016 Sb. K zásadním změnám dochází zcela logicky tam, kde je zapotřebí reagovat na novou evropskou legislativu, tedy především:

- Působení auditorů z jiných členských států a ze třetích zemí (§ 10, § 10a, § 10b).
- Oblast nezávislosti auditora (§ 14 až 14b).
- Regulace vnitřního uspořádání činnosti auditorských společností (§ 14c až 14d).
- Zpráva auditora (§ 20, zde je i odkaz na Nařízení a jeho úpravu zprávy auditora v případě, že se jedná o audit subjektu veřejného zájmu).
- Společné provádění povinného auditu (§ 20c).
- Systém zajištění kvality (§ 24 až 24i).
- Veřejný dohled (Hlava VI).
- Zvláštní ustanovení pro povinný audit subjektů veřejného zájmu (Hlava VIII).
- Zvláštní ustanovení pro povinný audit subjektů s majetkovou účastí státu (Hlava IX).

K dalším změnám, a to spíše technického nebo procesního charakteru, dochází samozřejmě i v jiných částech zákona. Za zmínku snad stojí pozměněná část týkající se správních deliktů, kterým se věnuje Hlava XI zákona.

Význam auditorské profese a její právní regulace dokresluje i první bod preambule k výše uvedenému Nařízení, kde se uvádí: „*Statutární auditori a auditorské společnosti jsou ze zákona pověřeni k provádění povinných auditů subjektů veřejného zájmu s cílem posílit míru důvěry veřejnosti v roční a konsolidované účetní závěrky těchto subjektů. Aspekt veřejného zájmu ve vztahu k povinnému auditu znamená, že se na kvalitu práce statutárního auditora nebo auditorské společnosti spoléhá široká skupina osob a institucí. Kvalitní audit přispívá k řádnému fungování trhů, neboť podporuje integritu a efektivitu účetních závěrek. Statutární auditori tedy plní zvláště významnou společenskou úlohu.*“

Regulace auditu je pozoruhodná i tím, že kromě vlivu EU do ní zasahuje i vliv globální, světový, představovaný především tzv. *independent standards setters* v rámci IFAC. Pro audit jsou relevantní jednak Rada pro mezinárodní auditorské a ověřovací standardy (*International Audit and Assurance Standards Board, IAASB*), ale i Rada pro etické standardy účetních (*International Ethics Standards Board for Accountants, IESBA*) a v neposlední řadě i Rada pro mezinárodní vzdělávací standardy účetních (*International Accounting Education Standards Board, IESSB*). Především Mezinárodní auditorské standardy se mění podle toho, jak probíhá proces reakce na měnící se podmínky v auditorské profesi, a především v měnícím se podnikatelském prostředí. Navíc některé standardy, a to zejména standard ISQC 1, natolik ovlivňují evropské a následně české legislativce tak, že některé jejich požadavky jsou převzaty Směrnicí a rovněž i zákonem o auditorech. Jako příklad je možné uvést požadavek na řídicí a kontrolní systém auditora (§ 14c), kde se ukládá mimo jiné i povinnost stanovit „*řádné administrativní postupy a účetní postupy v souladu s jinými právními předpisy*“. Je jen těžko představitelné, že by auditorská společnost postupovala v rozporu se zákonem o účetnictví a navazujícími účetními předpisy, navíc v situaci, kdy za případné nedodržení těchto předpisů může být sankciována stejně, jako každá jiná účetní jednotka. Snad jedině české přísloví o tom, že „*kovářova kobyla a ševcova žena...*“, ale to asi zákonodárci na mysl neměli.

Stále platí i to, co jsem uvedl již v předmluvě k prvnímu vydání. Auditori jsou až ti poslední, kteří se k problémům v účetní jednotce vyjadřují. To však nikterak nesnižuje jejich zásadní úlohu ve snižování informační asymetrie všude tam, kde se objevuje. Může jít nejen o klasický učebnicový, ale i praktický příklad oddělení vlastnictví od správy obchodní společnosti, ale třeba i o rozpor mezi informacemi, které mají k dispozici obyvatelé určité municipality, a tím, jaké informace mají zastupitelé v orgánech města. Platí i nadále, že role auditorů se mnohdy podceňuje (snižování hranice povinného auditu novelou zákona o účetnictví, nevyužívání nepovinného auditu tam, kde by jeho užití bylo vhodné), na druhou stranu se význam auditu (patrně účelově) přeceňuje. Lze si jen přát, aby auditorská profese dokázala na ataky z okolí (počínaje regulátory, podnikatelským prostředím atp.), ale bohužel i ataky pramenící z neustálenosti profese (a to i přesto, že se blíží 25. výročí vzniku Komory auditorů ČR) reagovat nejen ku prospěchu svému, ale především ku prospěchu těch, kteří se na výstupy práce auditorů, tedy na jejich zprávy, spoléhají.

Černošice, 6. března 2017

Vladimír Králíček

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CEAOB	Výbor orgánů dohledu nad auditem (Committee of European Auditing Oversight Bodies)
Etický kodex	Etický kodex Komory auditorů ČR
IAASB	Mezinárodní auditorské a ověřovací standardy (International Audit and Assurance Standards Board)
IESBA	Mezinárodní etické standardy pro účetní (International Ethic Standard Board for Accountants)
IFAC	Mezinárodní federace účetních (International Federation of Accountants)
ISA	Mezinárodní auditorské standardy (International Standards on Auditing)
Komora	Komora auditorů ČR
kontrolní řád	zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
Nařízení	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 ze dne 16. dubna 2014 o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a o zrušení rozhodnutí Komise 2005/909/ES
novela zákona č. 299/2016 Sb.	zákon č. 299/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
novela zákona č. 334/2014 Sb.	zákon č. 334/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech)
občanský zákoník	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Rada	Rada pro veřejný dohled nad auditem
Rámec	Mezinárodní rámec pro ověřovací zakázky
Směrnice	Směrnice evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/30/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/56/EU

správní řád	zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád)
trestní zákoník	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
zákon č. 254/2000 Sb.	zákon č. 254/2000 Sb., o auditorech a o změně zákona č. 165/1998 Sb.
zákon č. 524/1992 Sb.	zákon č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky
zákon o archivnictví a spisové službě	zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě
zákon o auditorech	zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech)
zákon o České národní bance	zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
zákon o obchodních korporacích	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí	zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
zákon o účetnictví	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
zákon o uznávání odborné kvalifikace	zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace)
zákon o vysokých školách	zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
zákon o opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti	zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

ZÁKON O AUDITORECH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (zákon o auditorech)

zákon č. 93/2009 Sb., ze dne 26. března 2009

ve znění:

zák. č. 227/2009 Sb., zák. č. 139/2011 Sb., zák. č. 188/2011 Sb., zák. č. 420/2011 Sb.,
zák. č. 52/2012 Sb., zák. č. 167/2012 Sb., zák. č. 428/2011 Sb., zák. č. 458/2011 Sb.,
zák. č. 334/2014 Sb., zák. č. 221/2015 Sb., zák. č. 375/2015 Sb.,
zák. č. 298/2016 Sb. a zák. č. 299/2016 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ O AUDITORECH HLAVA I ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

PŘEDMĚT ÚPRAVY

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾, zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie²⁴⁾ a upravuje výkon auditorské činnosti, působnost Komory auditorů České republiky (dále jen „Komora“), působnost Rady pro veřejný dohled nad auditem (dále jen „Rada“), jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené.

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/30/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/56/EU.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.

²⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 ze dne 16. dubna 2014 o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a o zrušení rozhodnutí Komise 2005/909/ES.

K § 1

Předmětem právní úpravy zákona o auditorech je vymezení a činnost auditorů, auditorských společností a asistentů auditora, jakožto i postavení a působnost Komory auditorů České republiky a Rady pro veřejný dohled nad auditem.

Právní úprava vychází především ze Směrnice evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS. Ta byla změněna směrnicí 2014/56/EU ze dne 16. 4. 2014.

Významnou změnou v regulaci auditu na úrovni EU bylo schválení Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a o zrušení rozhodnutí Komise 2005/909/ES. Rozhodnutí komise se týkalo zjednodušení spolupráce systému veřejného dohledu. Tímto Nařízením se prakticky docílilo oddělení regulace auditu, auditorů a auditorských společností provádějících audit subjektů veřejného zájmu. S ohledem na charakter právní regulace (Nařízení) se jedná o přímo použitelný předpis EU. Takto je také v zákoně o auditorech Nařízení označováno (tedy „přímo použitelný předpis EU“). Jinak řečeno, zatímco Směrnice je nástrojem regulace činnosti všech auditorů a auditorských společností, Nařízení se týká pouze těch auditorů, kteří ověřují účetní závěrky a výroční zprávy subjektů veřejného zájmu.

Prvním právním předpisem regulujícím audit v České republice byla vyhláška tehdejšího Federálního ministerstva financí č. 63/1989 Sb., o ověřovateli (auditorech) a jejich činnosti, která se užívala nejprve jako právní předpis upravující ověřování účetních závěrek podniků se zahraniční majetkovou účastí a následně pak (po změně politických a ekonomických podmínek v listopadu 1989) i na ověřování (audit) účetních závěrek dalších ekonomických subjektů (akciových společností, společností s ručením omezeným atp.).

Poté následoval zákon č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky, který v zásadě vycházel z Osmé směrnice Rady 84/253/EHS ze dne 10. dubna 1984 o schvalování osob pověřených prováděním povinného auditu účetních dokumentů.

V souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie byly veškeré právní předpisy podrobeny tzv. screeningu a upraveny tak, aby byly v souladu s platnou evropskou legislativou. Zákon č. 524/1992 Sb. byl nahrazen zákonem č. 254/2000 Sb., o auditorech a o změně zákona č. 165/1998 Sb., jehož účinnost vypršela dnem 14. 4. 2009. Tento právní předpis byl zcela v souladu s Osmou směrnicí.

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), je v pořadí již čtvrtou právní úpravou auditingu v České (resp. Československé) republice. Je logickým posunem v názoru na auditorskou profesi tak, jak jej upravuje Směrnice ve svém posledním platném znění.

Související předpisy:

Vnitřní předpisy Komory, – Statut Rady

Literatura:

Kříž P.: Důsledky evropských reforem účetnictví a auditu z perspektivy malých a středních podniků. *Auditor*. 2014, č. 4.

§ 2

VYMEZENÍ POJMŮ

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) **povinným auditem ověření účetní závěrky nebo konsolidované účetní závěrky, zda podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s právními předpisy a příslušným rámcem účetního výkaznictví, na jehož základě je účetní závěrka nebo konsolidovaná účetní závěrka sestavena, pokud takové ověření vyžaduje jiný právní předpis nebo přímo použitelný předpis Evropské unie,**
- b) **ověřením výroční zprávy nebo konsolidované výroční zprávy ověření, zda údaje obsažené ve výroční zprávě nebo konsolidované výroční zprávě, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce nebo konsolidované účetní závěrce, jsou ve všech významných ohledech v souladu s příslušnou účetní závěrkou nebo konsolidovanou účetní závěrkou; ověření výroční zprávy nebo konsolidované výroční zprávy nezahrnuje ověření účetní závěrky nebo konsolidované účetní závěrky a zpráv auditora o jejich ověření,**
- c) **auditorskou činností provádění povinného auditu, přezkoumání hospodaření podle jiného právního předpisu⁶⁾, pokud toto přezkoumání provádí auditor, ověřování účetních záznamů, ověřování jiných ekonomických informací auditorem nebo provádění dalších činností auditorem, pokud tak stanoví jiný právní předpis nebo přímo použitelný předpis Evropské unie nebo jiné ověřování účetní závěrky, jiných účetních záznamů nebo jejich částí prováděné auditorem,**
- d) **statutárním auditorem fyzická osoba, které bylo Komorou vydáno rozhodnutí o oprávnění provádět auditorskou činnost (dále jen „auditorské oprávnění“),**
- e) **auditorskou společností právnická osoba, které bylo Komorou vydáno auditorské oprávnění,**
- f) **auditorem statutární auditor nebo auditorská společnost,**
- g) **auditorskou osobou ze třetí země jiná než fyzická osoba, která je oprávněna k provádění povinného auditu ve třetí zemi a není oprávněna k provádění povinného auditu v členském státě,**

- h) auditorem ze třetí země fyzická osoba, která je oprávněna k provádění povinného auditu ve třetí zemi a není oprávněna k provádění povinného auditu v členském státě,
- i) auditorskou osobou z jiného členského státu jiná než fyzická osoba, která je oprávněna k provádění povinného auditu v jiném členském státě,
- j) auditorem z jiného členského státu fyzická osoba, která je oprávněna k provádění povinného auditu v jiném členském státě,
- k) auditorem skupiny jeden nebo více auditorů, kteří provádějí povinný audit konsolidované účetní závěrky,
- l) síti rozsáhlejší struktura vztahů nebo osob, ke které auditor patří, a která je zaměřena na spolupráci a na sdílení výnosů nebo nákladů, nebo má společného majitele, stejnou ovládající osobu nebo společné vedení, společnou koncepci a postupy pro vnitřní systém řízení kvality, společnou obchodní strategii, či používají společnou obchodní značku nebo sdílí významnou část odborných kapacit,
- m) propojenou osobou auditorské společnosti osoba, která
 1. má s auditorskou společností stejnou ovládající osobu, nebo
 2. je s auditorskou společností pod podstatným vlivem stejné osoby podle zákona o účetnictví,
- n) klíčovým auditorským partnerem
 1. jeden nebo více statutárních auditorů, který je auditorskou společností určen jako osoba odpovědná za provedení povinného auditu jménem auditorské společnosti,
 2. v případě auditu skupiny jeden nebo více statutárních auditorů, kteří jsou určeni auditorskou společností jako odpovědné osoby za provedení povinného auditu na úrovni skupiny, a jeden nebo více statutárních auditorů, kteří jsou určeni jako odpovědné osoby na úrovni významných dceřiných společností, nebo
 3. jeden nebo více statutárních auditorů, kteří podepisují zprávu auditora,
- o) třetí zemí země, která není členským státem,
- p) členským státem členský stát Evropské unie nebo stát, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru,
- q) konsolidující účetní jednotkou účetní jednotka, která je obchodní společností a je ovládající osobou, s výjimkou ovládajících osob, které vykonávají společný vliv,
- r) domovským členským státem členský stát, v němž statutární auditor nebo auditor z jiného členského státu získal odbornou kvalifikaci k provádění povinného auditu postupem podle § 4 nebo obdobným postupem stanoveným jiným členským státem, nebo stát, v němž auditorská společnost nebo auditorská osoba z jiného členského státu získala auditorské oprávnění postupem podle § 5 nebo obdobným postupem stanoveným jiným členským státem.

⁶⁾ Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů.